

سوزه روز

خارجی های نامدار بدون اثر ماندگار

دور باطل!

و حتی نتوانستند با مربی مورد نظر خود به نتیجه دلخواه برسند. فوتبال که سال‌ها در انحصار مربیان هلندی بود، آنها برتر بلند مدت خود را با هیدینک شروع کردند و در جام جهانی ۲۰۲۲ به رغم تمام حوادث داوری و اتفاقات، به جمع ۴ تیم برتر رسیدند که برای مسئولان فوتبال که مطلوب بود، ادووکات و بیم‌وریک بعد از هیدینک مسئولیت تیم ملی کره را در اختیار گرفتند و در امتداد مربی قبلی حرکت کردند و فوتبال کره برای سال‌ها متأثر از مدل هلندی آنها بود. این اتفاق در ایران هرگز رخ نداد و کارلوس کی‌روش سرمربی سابق تیم ملی پرتغالی و رئال مادرید، در ایران مخالفان بزرگی داشت و مربیان ایرانی با او تعامل خوبی نداشتند و اگر جواد نکونام را که بازیکن تیم کی‌روش بود کنار بگذاریم، هیچ فردی در فوتبال ایران به مربی نزدیک نشد تا با ما فهم‌ناز تهری در فوتبال آشنا شود. در مورد سایر مربیان اتفاق کی‌روش تکرار شده، سابقه ندارد در فوتبال یک مربی روی یک گروه و یک نسل از فوتبال تأثیر بگذارد و سال‌ها در باره او چیزهای تازه که به ایران آورد، بحث شود. حالا سالیئتو و موریس به ایران آمده‌اند که هر دو مربی چهره‌های شناخته شده‌ای هستند اما براسال و روال سابق قابل پیش‌بینی است که از آنها هم سابقه‌ای در جزب نتیجه نخواهیم داشت و بعد از آنکی، دوسال بی آنکه به‌دینام کافی کار آنها بود، با آنها وداع می‌کنیم.

سعید زاهدیان - از ریکوف تا ایویج - از کی‌روش تا لایویچ و پراونکو، شفر، دنزیلی، کالدرون، استراماچونی، آر‌ان‌ا و حالا موریس و سالیئتو؛ این فهرست تقریباً بزرگترین مربیان تیمی که به فوتبال ایران آمده‌اند را نشان می‌دهد اما خارجی آنها چیست؟ این مربیان بزرگ چه آورده‌ای برای ما داشتند و فوتبال ایران متأثر کدامیک از این مربیان است؟ با قاطعیت می‌توان گفت که جز نتایج مکتفه در تیم ملی و باشگاه‌ها، فوتبال ایران متأثر از این مربیان نیست چون انتخاب آنها با فلسفه بورنهام خاصی صورت نگرفته و تنها برای کسب نتیجه و چند برنده ایران آمده‌اند و در میان آنها مربیان که به نتیجه رسیدند، موفق و خوب در ذهن اهالی فوتبال حک شده است؛ بی‌آنکه ببینیم فوتبال ایران متأثر از این مربیان رشد کرده یا افول داشته است. در مورد ریکوف و ایویج نمی‌توانیم بنویسیم اما ایویج را به خاطر دارم که در همان مدت کوتاه تأثیر عمیقی بر تیم ملی ایران گذاشت و نسل ۹۸ متأثر از اوست اما عمر مربیگری او آنقدر کوتاه بود که به جام جهانی نرسید و اخراج او جز آفوسوس برای ما چیزی نداشت. شاید اگر او مدت بیشتری هدایت ایران را برعهده می‌گرفت، نسل ۹۸ در مربیگری هم به موفقیت‌های بیشتر و بزرگ‌تری می‌رسید. مدیران فوتبال ایران فارغ از اینکه یک مربی می‌تواند چه آموزه‌هایی برای بازیکنان ایرانی داشته باشد، تنها برای برد و باخت مربی انتخاب کرده‌اند و عمر خودشان گاهی از عمر مربی کوتاه‌تر بود.

مأموریت مربی پرتغالی در سپاهان از کره و عربستان سخت‌تر است

مورایس، متخصص قهرمان شدن با قهرمانان!

در درن در ادامه به تاکامی آسیایی جونیوک با موریس اشاره کرده و نوشته است: «جونیوک با دو قهرمانی آسیا، سابقه زیادی در قاره دارد و همیشه لیگ قهرمانان را جدی گرفته است. آنها قبل از قهرمانی کره موفق شدند به قهرمانی آسیا برسند. جونیوک در دور دوم لیگ قهرمانان سال ۲۰۱۹ مقابل شانگهای در ضربات پنالتی شکست خورد

در «عرب نیوز» نوشت: «او در آخرین مأموریتش دو قهرمانی متوالی در لیگ کره به دست آورد، ولی این موفقیت اقتدر که به نظر می‌رسد در خشان نبود. هر دو قهرمانی جونیوک در آخرین لحظات و با استفاده از لغزش اولسان به دست آمد. در هر دو سال اولسان تیم بهتری از جونیوک بود، ولی در انتهای مسیر جام ماند و جونیوک آماده بود که از آن بهره ببرد. جونیوک پرهزینه‌ترین باشگاه کره است، بالاترین دستمزدها را می‌پردازد و از آنها انتظار می‌رود. جز قهرمانی نمی‌رود. ۶ قهرمانی این تیم در ۷ فصل گذشته هم این را تأیید می‌کند و تنها فصلی که در این میان قهرمان نشد به دلیل کسر ۹ امتیاز بود. البته قهرمانی هر لیگی بدون توجه به بودجه صرف شده و انتظارات یک موفقیت محسوب می‌شود و ذهنیت برتری جویی جونیوک بیشتر از اولسان بود. با این حال در آسیا همیشه سؤالات زیادی مطرح می‌شود و می‌توان گفت که جونیوک با موریس پایین‌تر از انتظارات بود.»

آرمن ساروخانیان

روزه موریس، انتخاب سپاهان برای جانشینی نوید کلبا‌روی کاغذ کارنامه خوبی دارد. دو قهرمانی لیگ کره، یک قهرمانی لیگ عربستان و دستیاری مورینیو در پورتو، اینتر، رئال مادرید و چلسی برای هر مربی سابقه قابل توجهی است، ولی بررسی جزئیات این قهرمانی‌ها می‌تواند نقاط تاریک‌تر کارنامه‌اش را هم روشن کند.

در بهار سال ۲۰۲۱ به عنوان سومین مربی فصل الهلال روی این نیمکت نشست، در حالی که آبی پوشان ریاض در فاصله پنج هفته به پایان فصل، هم امتیاز با الشبیب و به دلیل تقاضا گل‌گل بهتر صدر نشین بودند.

در همین بهانه جان دردن، فوتبال نویس مشهور آسیا در گزارشی درباره این مربی پرتغالی

مورایس در حال صحبت با خبرنگاران در جریان دیدار سپاهان در ورزشگاه فولاد مبارک.

ایران ورزشی

روزنامه ورزشی صبح ایران • صاحب امتیاز: خیرگزاری جمهوری اسلامی • تلفن: ۱۴ - ۰۲۱۳۰۴۱۱۳ - ۸۸۵۰۸۸۵۰ • شماره: ۸۴۷۱۱۱۳۳
سازمان آگهی‌ها: ۰۲۱-۸۸۵۰۱۳۰۰ - ۸۸۵۰۲۸۸۲۳ • انتشارات: ۵ - ۸۸۵۰۲۸۸۲۳ • امور مشترکین: ۰۲۱-۸۸۵۰۲۸۸۰۰ - ۸۸۵۰۱۹۴۵۴
نشانی: تهران، خیابان خرمنشهر، شماره ۲۰۸ / صندوق پستی ۱۵۸۷۵-۵۳۳۸ • چاپ: ایران‌پرنس

www.inn.ir

تک به تک

ایمان شیرازی

خلق و خوی پرتغالی

باز می‌شود، سیستم و فلسفه آنها کاملاً تغییر می‌کند. مردانی که به نظر از ترس شکست و اخراج احتمالی تغییر مانیست می‌دهند، به فوتبال تدافعی و بسته روی می‌آورند، به دنبال حفظ توپ هستند و هدف اول آنها در بازی همیشه گل نخوردن است. آنچه در مربیانی نظیر سرخو در نفت آبادان، مانوئل ژوزه در پرسپولیس و حتی ایگناسیو در فولاد پیش از این دیده بودیم.

مورایس دستیار سابق مورینیو و سرمربی جدید سپاهان در تیم‌های قبلی خود همیشه سبکی هجومی را در بازی پیاده کرده است.

حالا باید دید هدایت زردپوشان طبق سنت همیشگی پرتغالی‌ها او را مجبور به بازی دفاعی می‌کند یا سبک خود را می‌تواند به فوتبال ایران تحمیل کند. چهره آرام موریس این امید را می‌دهد که پرتغالی بی‌حاشیه‌ای را روی نیمکت زنده‌ای اصفهان ببینیم. البته باید دید نقطه جوش آنها در فوتبال ایران به چه اندازه است.

تقر به تقر

مازیار فیروزی

مورایس، یکی مثل برانکو، یکی مثل کی‌روش

برای پیشرفت، تعارف که نداریم؛ هر زمان تعداد مربیان خارجی در لیگ برتر زیاد شده، کیفیت هم بالا رفته، نه فقط در فوتبال که در سایر رشته‌های ورزشی هم همین است.

الیال رابینین، از وقتی که ولاسکو و کولایویچ، از ایران رفته‌اند، انگار که این رشته دارد یک سقوط آزاد را تجربه می‌کند. شاید در همه رشته‌ها به یکی مثل موریس و سالیئتو نیاز است برای اینکه به ورزش این مملکت خدمت کنند. در کارهایی که زیاد تخصص کافی نداریم، راهکار همین است؛ استخدام بهترین‌ها برای بهتر شدن. سپاهان کام خوبی برداشته و طبعاً اثرات حضور یکی مثل موریس اگر امسال در این تیم دیده نشود، قطعاً تا سال‌ها بعد خودشان را نشان خواهد داد. مثل همان کاری که برانکو در فوتبال پرسپولیس کرد، شفر در استقلال و کی‌روش در تیم ملی فوتبال.

واکنش پرتغالی‌ها به حضور مورایس در فوتبال ایران

از نقش سالیئتو تا جنگ با سالیئتو!

روزه موریس دستیار سابق مورینیو به صورت رسمی سکان هدایت سپاهان را برعهده گرفت تا جانشین محرم نویدکیا شود. حضور مورایس در فوتبال ایران و روی نیمکت سپاهان با واکنش‌های جالبی از سوی رسانه‌های پرتغالی روبه‌رو شده است.

نقش سالیئتو در انتخاب مورایس

سایت «noticiasominuto» به نقش ریکاردو سالیئتو سرمربی جدید استقلال در انتخاب شدن مورایس روی نیمکت سپاهان پرداخته و نوشته: ریکاردو سالیئتو پیش‌شهادت سپاهان را برای مربیگری رد کرد و این امر باعث شد تا مسولان باشگاه ایرانی به سوی مورایس سوق داده شوند. روزه موریس بعد از دوران مربیگری بر فراز و نشیب خودی این بازیگران سابق ماجرا جویی جدیدش انتخاب کرده. باسج متغی سالیئتو به سپاهان راه می‌تواند دلیل اصلی انتقال مورایس به ایران دانست.

سالیئتو هفته گذشته به صورت رسمی جانشین فرهاد مجیدی روی نیمکت استقلال شد. قرارداد مورایس با سپاهان ۳ ساله است.

جدال مورایس با سالیئتو

نشریه «اوجوگو» پرتغالی روایت جالبی از این انتقال داشت و نوشت: روزه موریس بعد از مربیگری در الهلال عربستان اکنون راهی ایران شده و هدایت سپاهان را برای مدت ۳ سال برعهده گرفته است.

نکته جالب این است که مورایس در این فصل باید با سالیئتو هم‌وطنش در لیگ ایران رقابت کند چرا که سالیئتو در این فصل هدایت استقلال تیم قهرمان لیگ ایران را برعهده دارد. سالیئتو پرتغالی هم با استقلال قراردادی یک ساله و سه‌ماهه تمدید برای سال دوم امضا کرد تا جانشین فرهاد مجیدی روی نیمکت آبی‌پوشان پایتخت شود.

مورایس به دنبال پنجمین قهرمانی با سپاهان

نشریه «observador» پرتغال در این زمینه نوشت: روزه موریس که دستیار روزه مورینیو در اینترمیال، چلسی و رئال مادرید بود، با سپاهان تیمی از لیگ برتر ایران را قراردادی سه‌ساله امضا کرد. مورایس با ۳ قرارداد سه‌ساله این‌ها به ایران کشیده تا پنجمین عنوان قهرمانی‌اش را کسب کند. دستیار سابق مورینیو در قامت مربیگری دوبار قهرمان کره جنوبی در فصل‌های ۲۰۱۹-۲۰۲۰ و ۲۰۲۰-۲۰۲۱ و قهرمان لیگ عربستان در فصل ۲۰۲۱-۲۰۲۰، علاوه بر این قهرمان سوپر جام عربستان سعودی در فصل ۲۰۱۵-۲۰۱۶ شده است. مورایس در آخرین ماجراجویی‌اش در لیگ عربستان که برای مدت کوتاه ۳ ماهه حضور داشت، موفق شد جام قهرمانی را در پایان فصل بالای سرش ببرد.

بزرگ‌ترین جنگ برای بردیف

یونس علیزاده

در ماه‌های ابتدایی پس از فروپاشی شوروی، برخی تاریخ‌نویسان اعتقاد داشتند کشورها استقلال یافته به راحتی می‌توانند روی پای خود بایستند چون آنها مقاومت و جنگیدن را آموخته‌اند و مردان و زنانی محکم هستند. اصطلاحاً قریان بردیف ۶۹ ساله اهل عشق آباد یکی از آنهاست. کسی که در ترکمنستان با سطح پایین و بی‌کیفیت فوتبال توانست خودش را تا مربیگری در بلاروس روسیه و فوتبال اروپا بالا بکشد. او یک نام صدر صد موفق بود. کارنامه‌اش در بلاروس وقتی همه چیز گره خورده، بحران را مدیریت کرد. بردیف را از مربیگری در وین کان و روستوف و می‌شاسیم. در این دو باشگاه، سابقه کار با سردار آزمون و سعید علیزاده را داشت و حالا در تبریز است؛ در تراکتور. کار کردن در تراکتور، یکی از سخت‌ترین کارهای دنیاست. این تیم، قلب تپنده مردم آذری زبان به شمار می‌رود اما مدل مدیریتی آن به قدری غیر حرفه‌ای و آماتور است که می‌تواند جهمی برای مربیان بسازد؛ نیمکت‌های لرزان و بازی با نام‌های بزرگ، از تونی تا فیروز کریمی، یحیی گل محمدی، ساغلام، دنزیلی، سولندو، جان توشاک و... هیچ‌کس روی نیمکت سرخپوشان دوام نیاورد و حالا نوبت به بزرگ‌ترین جنگ برای بردیف رسیده است. او باید مهم‌ترین چالش زندگی حرفه‌ای خود را تجربه کند. در تراکتور، جنگ فقط با قربا و حریفان نیست بلکه باید با حوشتی و مدل مدیریتی پر آشوب باشگاه هم جنگید. اتفاقی که نیرو و انرژی زیادی از مربیان پیشین تیم گرفته بود. در تراکتور، فقط بردن و پیروزی ملاک نیست، مسائل دیگری هم هست که باید به آن توجه شود. کار «قریان» دشوار تر از آن چیزی است که تصور می‌کند اما او احتمالاً قدرت مبارزه کردن را از دوران فروپاشی شوروی در کالبد دارد و با همان روحیه به ایران آمده است. قنقدر هم مبارک الیگی که قریان بردیف در آن تیمداری کند، حتماً شایسته پیگیری است.

تجارب کار در رئال، اینتر و چلسی؛ چقدر به کار مورایس می‌آید؟

لیگ مورینیوی!

عجیبی را هم از سرمی گذراند. ابتدا سرمربی تیم سانتاکلارا در پرتغال می‌شود. بعد سر از لیگ سوئد در می‌آورد و یک سال بعد به عربستان می‌آید. چند باشگاه در لیگ عربستان را رهبری می‌کند و بعد برای مدت کوتاهی به لیگ تونس می‌رود. در سال ۲۰۰۸ برای چندماه سرمربی یمن می‌شود. سال بعد دوباره به لیگ تونس برمی‌گردد. مشخصاً پول در این بین نقش اصلی را بازی کرده. تا سال ۲۰۰۹ او هیچ دستاورد مشخصی در ورزش نداشته تا اینکه سرانجام در تابستان آن سال با اسپرانس قهرمان تونس می‌شود.

در همین اثنا بود که آندرا ویاش بواش، دستیار مورینیو در اینترمیالان تصمیم می‌گیرد راهش را از استاد جدا کند و وارد حیطه سرمربیگری شود. مورینیو سریع با در اینترمیالان، در رئال مادرید. ۲ بار در پورتو، در چلسی. به معنای واقعی کولایه‌ای است از تجربه. گفته می‌شود مسئولیت تألیز قبا و هماهنگی درون کادرفنی با مورایس بوده. سرمربی جدید سپاهان در سال ۲۰۰۰ با مورینیو آشنا می‌شود. زمانی که ژوزه برای مدت کوتاهی سرمربی بنفیکا شد و مورایس مربی تیم‌های پایه و تیم ب این باشگاه بود. این آشنایی باعث می‌شود تا مورینیو وقتی به پورتو تیم رقیب بنفیکا می‌رود، از مورایس بخواهد در این تیم دستیار شود. این موقع هنوز فوتبالی‌ها نمی‌دانستند یا چه مربی‌ای طرف هستند. مورایس در همان اولین سال حضور کنار مورینیو، به یک دستاورد مهم می‌رسد. تیم آنها موفق می‌شود تا به اولین باشگاه پرتغالی فاتح لیگ قهرمانان تبدیل شود.

اینکه جقدر مورایس در این موفقیت نقش داشته باشد یا نه، بدانیم. مورایس ترجیح می‌دهد فصل بعد با ژوزه به چلسی نرود و دوباره خودش سرمربی شود. تجارب

به نام سپاهان، به کام لیگ

قراردادش را به آسانی طلب می‌کند. با این حال، چهره زشت و زنده فوتبال ایران بدون مربیان نامی در دو سال گذشته کاملاً مشهود بود. پس از وضع قانون کارشناسی نشده متع جذب مربیان خارجی، میانگین گل زده در دو فصلی که گذار شد و تجربه‌اندوزی مربیان داخلی رقیب لیگ برتری سپاهان نیز می‌شود. ایده زیادی وجود دارد که مورایس را پیش‌گام نسل جدیدی از سرمربیان طراز اول خارجی بدانیم. وقتی مدیریت سپاهان از چنین سطح قوی از ارتباطات بین‌المللی برخوردار است، دیگر در صورت تاکم‌ای استقلال، پرسپولیس، فولاد یا تراکتور، هواداران این تیم راه‌می‌نخواهند گشت که مدیران این تیم بر جای‌جایی گزینه‌های داخلی روی نیمکت‌هایشان اصرار ورزند یا از تیم‌های سقوط کرده اروپایی سرمربی خارجی خود را تعیین کنند.

قراردادش را به آسانی طلب می‌کند. با این حال، چهره زشت و زنده فوتبال ایران بدون مربیان نامی در دو سال گذشته کاملاً مشهود بود. پس از وضع قانون کارشناسی نشده متع جذب مربیان خارجی، میانگین گل زده در دو فصلی که گذار شد و تجربه‌اندوزی مربیان داخلی رقیب لیگ برتری سپاهان نیز می‌شود. ایده زیادی وجود دارد که مورایس را پیش‌گام نسل جدیدی از سرمربیان طراز اول خارجی بدانیم. وقتی مدیریت سپاهان از چنین سطح قوی از ارتباطات بین‌المللی برخوردار است، دیگر در صورت تاکم‌ای استقلال، پرسپولیس، فولاد یا تراکتور، هواداران این تیم راه‌می‌نخواهند گشت که مدیران این تیم بر جای‌جایی گزینه‌های داخلی روی نیمکت‌هایشان اصرار ورزند یا از تیم‌های سقوط کرده اروپایی سرمربی خارجی خود را تعیین کنند.

داستان مربیان خارجی روی نیمکت طلایی پوشان

مسیر هموار و حرفه‌ای برای موفقیت در سپاهان

فرخ حسایی

سپاهان برای جبران تاکامی فصل یا فصل‌های گذشته دوباره رویه مربی اروپایی آورده است؛ این بار روزه موریس مأموریت بازگرداندن طلایی‌پوشان به اوج را برعهده گرفته است. مربی‌ای که کارنامه موفق و رزومه برپایری را در کارنامه خود دارد و به نظر می‌رسد پتانسیل موفقیت در صورت مهیا شدن شرایط و در اختیار داشتن ابزار مناسب را در اختیار دارد.

مورایس دهمین مربی خارجی روی نیمکت سپاهان است. از بین ۹ مربی قبلی چند مربی مثل استاکویو کلبویویچ، زلاتکو کرانچار و لوکا کوناچویچ در بیش از یک مقطع هدایت این تیم را برعهده داشتند.

نگاهی به عملکرد کلی مربیان خارجی نشان می‌دهد که این تیم عملکرد و سازگاری خوبی با افتخارات مربیان بیگانه و بویژه کروات‌ها داشته است. زلاتکو کرانچار با این تیم به قهرمانی لیگ و حذفی رسید و یوناچویچ هم دو قهرمانی جام حذفی و یک نایب قهرمانی در لیگ قهرمانان آسیا را برای این تیم به ارمان آورد. در همه این سال‌ها سپاهان‌ها معمولاً به دنبال چهره‌های پخته بوده‌اند که با تجربه کار در ایران را داشته‌اند یا در کشورهای حوزه خلیج فارس یا دست‌کم در آسیا فعالیت کرده‌اند. کرانچار در شرایطی بحرانی و در حالی که تیم سپاهان بعد از دو قهرمانی با امیر قلعه‌نویی به یوناچویچ سپرده شده بود نتایج نامیدکننده‌ای کسب کرده بود. روی نیمکت این تیم نشست و توانست این تیم را منجول کند. البته در دوره دوم حضور خود در سپاهان ناکام بود.

تجربه نشان داده سپاهان ابزار و امکانات لازم را هم در اختیار دارد و هم در صورت لزوم، فرام می‌کند. مجموعه تمرینی، ورزشگاه اختصاصی و امکانات حرفه‌ای این باشگاه می‌تواند زمینه را برای شروع خوب یک مربی حرفه‌ای در این باشگاه فراهم کند.

نگارشی بزرگ هواداران زرد‌ها ما، شروع دیر هنگام فعالیت این تیم در نقل و انتقالات و جدایی موره‌های کلیدی و سرشاسن تیم است که شرایط این فصل را نسبت به فصول قبل برای سپاهانی‌ها متفاوت کرده است.

مورایس شاید بازیکنان خارجی خاصی را مد نظر داشته باشد و از این نظر بتواند به سپاهان کمک کند. در غیر این صورت روند جذب بازیکن برای مربی‌ای که با فوتبال ایران آشنا نیست به یک چالش بزرگ تبدیل خواهد شد و مشاوران و مدیران باشگاه سپاهان باید در راه خرید بازیکنان داخلی بسیار هوشمندانه عمل کنند تا سرمایه‌گذاری باشگاه با پسند به هدف همراه باشد. کسب قهرمانی برای سپاهان با شرایط فعلی سخت به نظر می‌رسد مگر اینکه در روزهای آتی نقل و انتقالات، اتفاقات خوبی برای این تیم رقم بخورد. تقسیم کردن مربیان به داخلی و خارجی البته موضوعی کهنه و نه‌نما شده است. اما تفاوت قیمت ارز و ریال، باعث می‌شود ناخودآگاه توجهات به سمت مربیانی که در هر شرایطی که گرانقیمت به نظر می‌رسند، بیشتر شود. آزمون سپاهان و مورایس می‌تواند چالشی متفاوت از همیشه برای این باشگاه در مسیر کار با مربیان خارجی باشد چرا که این پرتغالی، به نظر می‌رسد که جاه طلبی، انگیزه، رزومه و توانایی کسب موفقیت در میدان‌های بزرگ را دارد.

مورایس و سالیئتو در حال دست‌فشار در ورزشگاه فولاد مبارک.